الف) اشتراک حرف دوم و حرف اول کلمات ثانیی و ادغام آن‌ها و تشکیل کلمات ثلاثی و

این فعل‌های ثلاثی به چه صورت پدید آمده‌اند؟ محتمالاتی هست. یک محتمل این است که دو فعل بوده و در استعمالات اتفاقا حرف دوم اولی، با حرف اول دومی یکی بوده است. مثال «کف» و «فر». می‌خواسته بگوید: «کف» و «فر»؛ به این معنا که جلوی خودش را گرفت و بعد هم فرار کرد و رفت. «کف» به معنای نگهداری است. می‌خواسته بگوید: «کف» و «فرّ»، شده است: «کففر». بعد هم به صورت ثلاثی در آمده و شده است:«کفر»، و ضوابط زبان‌های قیاسی روی آن پیاده شده است. به صورت احتمال این را عرض می‌کنم. پس اگر شما بخواهید ببینید که آیا این حرف در ماده درست هست یا نیست، اول «کفّ» و «فرّ» را می‌بینید، به آن معنای مجتمع «کفر» هم نگاه می‌کنید، بعد می‌بینید واقعا می‌شود «کفر»، ترکیبی از «کف» و «فر» باشد یا نه.

الان در «ضَعف» به چه صورت است؟ اصلش بوده است:«ضعّ»، «عفّ». بعد یک ماده‌ی ثلاثی درست شده است. چرا؟؛ چون عین آن با حرف اول کلمه‌ی دوم یکی بوده است، یک کلمه‌ی پدید آمده و شده است: «ضعف». این یک احتمال است. این قاعده در «ضَعف» خوب جواب نمی‌دهد. چرا؟؛ چون دو معنا داریم. وقتی دو معنایی داریم که باید با تکلف به هم برگردد، لذا خوب جواب نمی‌دهد. در اینجا چه کار کنیم؟ لذا گفتم یکی از موارد خوب فقه اللغه است. در اینجا احتمال دارد که قاعده‌ی دیگری حاکم باشد.

بازبینی #2
ایجاد شده 11 فوریه 2024 11:45:55 توسط ... .
به روزرسانی شده 11 فوریه 2024 15:15:59 توسط ... .